

Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2017

ÖSTERGÖTLANDS LÄN

En sammanfattning av prognosen
för arbetsmarknaden 2018

Det goda konjunkturläget består

Arbetsgivarna i Östergötland är bland de mest optimistiska i hela landet. Den globala ekonomins utveckling har under senare tid varit gynnsam och den starka svenska konjunkturen håller i sig, vilket lett till att arbetsgivarna gett uttryck för en mycket stor optimism inför framtiden. Både arbetsgivare inom de branscher som är mer beroende av den inhemska efterfrågan, och arbetsgivare inom de delar som påverkas mer av efterfrågan från utlandet, förväntar sig en fortsatt god efterfrågan på varor och tjänster. Arbetsgivarna har även fortsatt mycket högt ställda anställningsplaner.

Mest positiva är arbetsgivare inom byggsektorn, vilket inte är konstigt då bostadsbyggandet ligger på rekordnivåer i länet. Även den privata tjänstesektorn, exempelvis hotell och restaurangnäringen och handeln, uppvisar en tydlig optimism. Positiva förväntningar i flertalet branscher tillsammans med förhållandevis låga varseltal och en starkt efterfrågan på arbetskraft, pekar entydigt på att konjunkturläget är mycket starkt i länet.

Jobben fortsätter att bli fler

Östergötland har haft bra jobbtillväxt de senaste åren och antalet sysselsatta väntas fortsätta att öka kraftigt även nästa år. Under 2017 väntas sysselsättningen öka med 3 800 och under 2018 beräknas den öka med ytterligare 3 400. Sammantaget innebär det att 7 200 nya arbetstillfällen tillkommer i länet under perioden. Vid utgången av 2018 beräknas över 206 000 personer vara sysselsatta i länet. I jämförelse med 2015 är det över 12 000 fler. Det stora nytillskottet av antalet sysselsatta består av utrikes födda. Den inrikes födda delen av arbetskraften i länet har däremot sjunkit successivt.

Alla branscher, utom ett något sviktande jord- och skogsbruk, väntas växa i antal anställda under nästa år. Störst anställningsbehov kommer att finnas inom vård- och omsorgsverksamheter, byggföretag och inom företagstjänster. Hotell- och restaurangföretag i länet har goda tider och sysselsättningen väntas öka ganska kraftigt även där. Även inom handeln är tongångarna positiva men där uppger arbetsgivarna att det finns ett mått av outnyttjat kapacitetsutrymme, det vill säga att de kan i högre utsträckning utöka sin verksamhet med redan befintlig personal.

Ett möjligt hinder för att anställningsplanerna ska kunna förverkligas är bristen på kvalificerad arbetskraft. Det är ett generellt problem som gäller inom såväl privat som offentlig sektor. I det privata näringslivet ligger de uppmätta bristtalen på höga nivåer men inom den offentliga sektorn finns det en ännu större brist på personal inom många verksamheter. Inte minst inom skola, sjukvård och vård- och omsorg är bristen mycket stor, men även inom socialtjänsten har rekryteringsproblemen blivit alltmer märkbara under senare år.

Antalet arbetslösa sjunker något under prognosperioden

Sett över en längre tidsperiod har antalet inskrivna arbetslösa i länet minskat. Under 2017 bröts dock den trenden och antalet arbetslösa började i stället öka något. En stor efterfrågan på arbetskraft har lett till att arbetslösheten bland de personer som står nära arbetsmarknaden nu är nere på historiskt låga nivåer.

Många nyanlända har gjort sitt inträde på den svenska arbetsmarknaden under 2017 och en stor andel av dessa har initialt inte varit tillräckligt rustade för att kunna konkurrera om de befintliga jobben. Trots att sysselsättningsökningen varit kraftig under året har ändå utbudet av arbetskraft ökat än mer i länet. Det har medfört att arbetslösheten har stigit något men redan under nästa år bedöms att arbetslösheten återigen börjar sjunka. Vid slutet av 2017 väntas

19 000 personer vara arbetslösa i länet för att i slutet av nästa år sjunka till 18 650. I relativ arbetslöshet innebär det att arbetslösheten minskar från 8,7 procent för att landa på 8,5 procent vid slutet av 2018.

Glädjande är att ungdomsarbetslösheten fortsätter att gå ner. I Östergötland sjunker arbetslösheten bland ungdomar i en snabbare takt än för riket i stort. De senaste årens goda konjunkturutveckling med en ökad aktivitet inom exempelvis handel, hotell och restaurang har gynnat ungdomarna.

Utmaningar på länets arbetsmarknad

De största utmaningarna på länets arbetsmarknad är inte unika för länet utan är till stor del generella för riket. Det handlar om nyanländas etablering på arbetsmarknaden, matchningsproblematiken och insatser mot långtidsarbetslösheten. Den absolut största utmaningen på länets arbetsmarknad är att få till en lyckad etablering av nyanlända. Det är av stor vikt att vi lyckas ta tillvara nyanländas kompetens och det är även en förutsättning för att arbetsmarknaden över huvud taget ska kunna växa i Sverige. De nyanlända är ingen homogen grupp när det gäller utbildningsbakgrund och etablerings- och utbildningsinsatserna måste anpassas därefter.

Den snabba utvecklingen på arbetsmarknaden ställer större och förändrade krav på utbildningsväsendet. För närvarande finns det en eskalerande arbetskraftsbrist där arbetssökande i många fall inte kan matcha den kompetens som arbetsgivarna efterfrågar. Den rådande arbetskraftsbristen har numera kommit till en nivå som åtminstone inom vissa branscher är tillväxthämmande. Inom offentliga verksamheter är bristen än större och riskerar leda till kvalitets- och kapacitetsbrister inom exempelvis sjukvård, skola, socialtjänst och omsorgsverksamheter.

Samtidigt som efterfrågan på arbetsmarknaden är mycket stark så ökar andelen inskrivna arbetslösa som står långt från arbetsmarknaden. Detta innefattar personer som är utomeuropeiskt födda, högst förgymnasialt utbildade, har någon funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga eller är äldre (55-64 år). Personer som tillhör någon av dessa grupper tenderar också att i större utsträckning fastna i längre tider av arbetslöshet. De representerar numera över 77 procent av det totala antalet inskrivna arbetslösa i länet.

**Prognosen i sin helhet finns att läsa på vår webbplats:
arbetsformedlingen.se/prognoser**